

Anonimizált változat

Fordítás

C-180/24 - 1

C-180/24. sz. ügy

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

A benyújtás napja:

2024. március 6.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Sąd Okręgowy w Poznaniu (Lengyelország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2024. január 29.

Felperes:

Santander Consumer Bank S.A.

Alperes:

EN

VÉGZÉS

[omissis]

A Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział XV Cywilny Odwoławczy (poznańi regionális bíróság, XV. polgári fellebbviteli osztály, Lengyelország)

[omissis]

a wrocławai székhelyű Santander Consumer Bank SA által

EN ellen indított [omissis],

fizetés teljesítése tárgyában

[omissis] [folyamatban lévő jogvitában]

az ügy megvizsgálását követően

mindkét fél fellebbezése nyomán

[omissis]

a következőképpen határozott:

1. [omissis]

2. A bíróság az Európai Unió működéséről szóló szerződés 267. cikke alapján előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti az Európai Unió Bírósága elé:

Úgy kell-e értelmezni a fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. április 23-i 2008/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2008. L 133., 66. o.; helyesbítések: HL 2009. L 207., 14. o.; HL 2010. L 199., 40. o.; HL 2011. L 234., 46. o.) 3. cikkének j) pontját, hogy azzal ellentétes az a gyakorlat, hogy a fogyasztói hitelszerződésekbe olyan feltételeket foglalnak bele, amelyek tartalmáról a felek egyedileg nem tárgyaltak, és amelyek a fogyasztó részére nyújtott kölcsön teljes összege után felszámított kamatlábat írnak elő, amely összeg nemcsak a fogyasztónak ténylegesen kifizetett összeget, hanem a folyósított kölcsön költségeinek fedezésére szánt összeget (ideértve többek között – mint a jelen ügy körülményei között – a hitelező jutalékát vagy az élet- és assistance biztosítási díjat) is magában foglalja?

3. A bíróság a polgári perrendtartás 177. cikkének 3¹. §-a alapján felfüggeszti az eljárást.

Indokolás

I. A tényállás és az alapeljárás

- 1 A felperes, a wrocławai székhelyű Santander Consumer Bank SA azt kérte, hogy az alperes EN-t kötelezzék 33 016,23 PLN 2020. szeptember 11-től a kifizetés időpontjáig számított 30 880,42 PLN összegű szerződéses késedelmi kamattal, valamint a kereset benyújtásától a kifizetés időpontjáig számított 2100,88 PLN összegű törvényes késedelmi kamattal növelt összegének részére történő megfizetésére. A felperes továbbá kérte, hogy az alperest kötelezzék a perköltségek viselésére.
- 2 Az alperes a kereset elutasítását és a perköltségek megtérítését kérte.
- 3 A kerületi bíróság a megtámadott ítéletével a keresetnek szinte teljes egészében helyt adott.
- 4 Ezen ítélet az alábbi ténymegállapításokon alapult:

i. 2018. szeptember 6-án az alperes 158507783883 számon 38 786,35 PLN összegben fogyasztói kölcsönszerződést kötött a felperessel, amely összeget a szerződés szerint a következőkre kellett felhasználni:

- az adós fogyasztása: 5500 PLN,
- az adósnak a hitelezővel szemben fennálló korábbi pénzügyi kötelezettségeinek visszafizetése: 21 655,04 PLN,
- a hitelező hitelszerződés-kötési díjának finanszírozása: 4525,10 PLN,
- az életbiztosítási díj finanszírozása: 6516,11 PLN,
- assistance biztosítási díj finanszírozása: 582 PLN,
- a fogyasztási célra szánt pénzeszközök átutalási módjára vonatkozó díj finanszírozása: 8,10 PLN.

A teljes fizetendő összeget 49 570,34 PLN-ben állapították meg, amely a következőkből állt: 38 786,35 PLN tőkeösszeg a kölcsön teljes futamidejére számított, összesen 10 783,99 PLN összegű kamattal együtt.

ii. A szerződés úgy rendelkezett, hogy a kölcsönt 2018 októberétől kezdődően 60 havi részletben kell visszafizetni. 59 részlet összege 831,16 PLN volt, az utolsó részlet összege pedig 831,30 PLN.

iii [omissis]

iv. Az alperes a követelt összegnek csak egy részét fizette vissza 15 465,54 PLN összegben, ennek részeként 7905,93 PLN tőkeösszeget, ami a felperes által benyújtott fizetési kimutatásól következett.

v. A kölcsönszerződést a felperes felmondta, és ennek következtében indította meg a jelen eljárást.

vi. A keresetben a felperes azt kérte, hogy az alperest kötelezzék 33 016,23 PLN összeg megfizetésére, amely a következőkből állt össze:

- 30 880,42 PLN a fennmaradó tőkeösszeg jogcímén, további kamatokkal együtt,
- 2100,88 PLN szerződéses és büntetőkamat jogcímén,
- 34,93 PLN a banki szolgáltatáscsomagért járó átalánydíj jogcímén.

5 A felperes és az alperes is fellebbezést nyújtott be.

- 6 Figyelembe véve mindkét fél fellebbezésében előterjesztett jogalapokat, a fellebbezési eljárás szakaszában a fentiekben előadott tényállás úgy tekinthető, hogy azt nem vitatták.
- 7 [omissis]
- 8 Az alperes fellebbezésében a kerületi bíróság ítéletét teljes egészében megtámadta, és a kereset elutasítását kérte. A jogalapok keretében az alperes a következőre hivatkozott:

[a megsértett nemzeti jogszabályi rendelkezések ismertetése]

- i. [omissis] a polgári törvénykönyv 58. cikkének megsértése, mivel alaptalanul állapították meg, hogy a kölcsönszerződés az abban rögzített kamatláb tekintetében összhangban áll a jogszabályokkal; e tekintetben a fellebbező különösen azt állította, hogy a szerződés a fogyasztói hitelre vonatkozó szabályokkal ellentétesen lehetővé tette a hitelezett költségek után a szerződéses kamat felszámítását, a szerződés e tekintetben tisztességtelen feltételeket tartalmazott, az alperes ingyenes hitelre vonatkozó nyilatkozatot tett, ami a kamatra vonatkozó szerződési feltételek „érvénytelenségét” eredményezte, ennek következtében pedig a szerződés teljes egészében kamatmentes volt, ezért a felperes nem támasztotta alá az általa követelt összeget, végül pedig a felperes a kölcsönszerződést eredménytelenül mondta fel;
- ii. [omissis];
- iii. [omissis].

Ennek megfelelően a felperes a megtámadott ítélet megváltoztatását és a kereset teljes egészében történő elutasítását kérte.

- 9 A fellebbező a fellebbezés indoklásában a következőkre utaló érveket terjesztett elő:
- A kölcsön hitelezett költségeinek szerződésben rögzített kamata elfogadhatatlan volt,
 - következésképpen a kamat összegének a szerződésben való megállapítása téves és félrevezető volt, és az alperes teljes kötelezettsége összegének téves meghatározását vonta maga után,
 - az alperes a fogyasztói hitelről szóló törvény 45. cikke alapján ingyenes hitelre vonatkozó nyilatkozatot tett, amely a szerződéses kamatra vonatkozó feltételek kihagyását eredményezte,

- a fizetési felszólítás hibásan határozta meg a hátralék összegét, és nem felelt meg a bankokról szóló törvény 75c. §-ában foglalt követelményeknek, ezért a szerződés alapján hatálytalan volt,
- a szerződést nem mondták fel ténylegesen, a felmondás időpontjában az alperes hátraléka nem felelt meg a szerződésben foglalt követelményeknek.

II. Az ügyben alkalmazandó nemzeti és uniós jogszabályi rendelkezések

10 A nemzeti jog rendelkezései

A fogyasztói hitelről szóló törvény 3. cikke

(1) bekezdés Fogyasztói hitelszerződés: olyan, hitelre vonatkozó szerződés, amelynek összege legfeljebb 255 550 PLN vagy ennek megfelelő, lengyel pénznemtől eltérő pénznemben kifejezett érték, és amelyet a hitelező a tevékenysége körében a fogyasztónak nyújt, vagy arra ígéretet tesz.

(2) bekezdés Fogyasztói hitelszerződés alatt többek között az alábbiak is értendők:

2. a bankokról szóló törvény rendelkezései szerinti hitelszerződés;

A fogyasztói hitelről szóló törvény 5. cikke:

6a) a hitel nem kamatjellegű költségei alatt a kamat kivételével mindazon költségek értendők, amelyeket a fogyasztó a fogyasztói hitelszerződéssel kapcsolatban fizet meg;

10) a hitelkamatláb rögzített vagy változó százalékban kifejezett, a hitelszerződés alapján lehívott összegre éves szinten alkalmazott kamatláb;

12) teljeshiteldíj-mutató: a hitel fogyasztó által viselt teljes költsége a teljes hitelösszeg éves százalékában kifejezve;

A fogyasztói hitelről szóló törvény 30. cikkének (1) bekezdése:

6) A fogyasztói hitelszerződésnek többek között tartalmaznia kell a hitelkamatlábát, az e kamatláb alkalmazására vonatkozó feltételeket, valamint a kamatláb változtatásával kapcsolatos időszakokat, feltételeket és eljárást az index- vagy referencia-kamatlábbal együtt, amennyiben az az eredeti hitelkamatlábokra alkalmazandó; ha a fogyasztói hitelszerződés különböző hitelkamatlábakat ír elő, ezt az információt a szerződés konkrét időtartamára alkalmazandó valamennyi kamatlábra vonatkozóan meg kell adni.

7) a teljeshiteldíj-mutató és a fogyasztó által fizetendő teljes összeg, a fogyasztói hitelszerződés megkötésének időpontjában megállapítva, valamennyi, a teljeshiteldíj-mutató kiszámításához felhasznált feltevés megemlékezésével;

A fogyasztói hitelről szóló törvény 45. cikkének (1) bekezdése: A 29. cikk (1) bekezdésének, a 30. cikk (1) bekezdése 1–8., 10., 11., 14–17. pontjának, a 31–33., 33a. és 36a–36c. cikknek a hitelező általi megsértése esetén a fogyasztó az írásbeli nyilatkozatának a hitelezőhöz való benyújtását követően a kölcsönt a hitelezőnek járó kamat és egyéb hitelköltségek nélkül, a szerződésben megállapított határidőn belül és módon fizeti vissza.

A fogyasztói hitelről szóló törvény 47. cikke: A szerződéses rendelkezések nem zárhatják ki, illetve nem korlátozhatják a fogyasztó törvényben biztosított jogait. Ebben az esetben a törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

A [polgári törvénykönyv] 6. cikke: A bizonyítási teher az e rendelkezésekre hivatkozó félre esik.

A polgári törvénykönyv 58. cikke:

1. § A törvény megsértésével vagy megkerülésével kötött jogügylet semmis, kivéve ha jogszabály eltérően nem rendelkezik, például azt előírva, hogy a jogügylet érvénytelen rendelkezéseinek helyébe a törvény vonatkozó rendelkezései lépnek.

2. § A társadalmi együttélés szabályaival ellentétes jogügylet semmis.

3. § Ha a jogügyletnek csak egy része semmis, a többi része továbbra is érvényben marad, kivéve ha a körülmények alapján megállapítható, hogy a megsemmisített rendelkezések hiányában a jogügylet nem került volna sor.

A polgári törvénykönyv 385¹. cikke:

„1. § A fogyasztói szerződés egyedileg meg nem tárgyalt feltételei nem kötelezik a fogyasztót, ha azok a fogyasztó jogait és kötelezettségeit a jóerkölcsbe ütköző és a fogyasztó érdekeit súlyosan sértő módon állapítják meg (jogszabályba ütköző szerződési feltételek). Ez nem vonatkozik a felek főszolgáltatásaira – különösen az árra vagy a díjazásra – vonatkozó feltételekre, ha azok egyértelműen vannak megfogalmazva.

2. § Ha az 1. § alapján a szerződés valamely feltétele nem kötelezi a fogyasztót, a szerződés többi része továbbra is köti a feleket.

3. § Egyedileg meg nem tárgyaltak minősülnek azok a szerződési feltételek, amelyek tartalmára a fogyasztó nem volt tényleges befolyással. Ez különösen olyan szerződési feltételekre vonatkozik, amelyek a másik szerződő fél által a fogyasztónak javasolt szerződésmintából származnak

4. § Annak bizonyítása, hogy valamely feltételt egyedileg megtárgyaltak, az erre hivatkozó felet terheli.

A polgári törvénykönyv 385². cikke:

A szerződési feltételek jóerkölcsnek való megfelelőségét a szerződés megkötésének időpontjában fennálló állapot szerint kell vizsgálni, figyelembe véve a szerződés tartalmát, megkötésének körülményeit, valamint a vizsgálat tárgyát képező feltételeket magában foglaló szerződéshez kapcsolódó szerződéseket.

A polgári perrendtartás 245. cikke.

Az írásban vagy elektronikus formában kiállított magánokirat bizonyítékként szolgál arra, hogy az azt aláíró személy a magánokiratban foglalt nyilatkozatot tette.

A polgári perrendtartás 253. cikke:

Ha valamelyik fél vitatja a magánokirat valóságát, vagy azt állítja, hogy az abban foglalt nyilatkozat nem az azt aláíró személytől származik, köteles ezeket a körülményeket bizonyítani. Ha azonban a jogvita olyan magánokiratra vonatkozik, amely nem az azt vitató féltől származik, az okirat valóságát az azt felhasználni kívánó félnek kell bizonyítania.

A polgári perrendtartás 316. cikkének 1. §-a:

A tárgyalás berekesztését követően a bíróság a tárgyalás berekesztésekor fennálló helyzet alapján hoz ítéletet; különösen, az a tény, hogy valamely követelés az eljárás során vált esedékessé, nem zárja ki a követelés megfizetését elrendelő ítélet meghozatalát.

11 Az uniós jogi rendelkezések.

A fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. április 23-i 2008/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2008. L 133., 66. o.; helyesbítések: HL 2009. L 207., 14. o.; HL 2010. L 199., 40. o.; HL 2011. L 234., 46. o.; a továbbiakban: 2008/48/EK irányelv) 3. cikkének j) pontja: „hitelkamatláb”: rögzített vagy változó százalékban kifejezett, a lehívott hitel összegére éves szinten alkalmazott kamatláb;

A 2008/48/EK irányelv 10. cikkének (2) bekezdése: A hitelmegállapodásnak világos és egyértelmű módon tartalmaznia kell a következőket:

f) a hitelkamatláb, a hitelkamatláb alkalmazására vonatkozó feltételek és adott esetben bármilyen, az eredeti hitelkamatlábra alkalmazandó index- vagy referencia-kamatláb, továbbá a hitelkamatláb változtatásával kapcsolatos időszakok, feltételek és eljárások. Ha eltérő körülmények esetén eltérő hitelkamatlábak alkalmazandók, a fent említett információk valamennyi alkalmazandó hitelkamatláb esetében;

A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK irányelv (HL 1993. L 95., 29. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 288. o.; a továbbiakban: 93/13/EGK irányelv) 3. cikke:

- (1) bekezdés: Egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel abban az esetben tekintendő tisztességtelen feltételnek, ha a jóhiszeműség követelményével ellentétben a felek szerződésből eredő jogaiban és kötelezettségeiben jelentős egyenlőtlenséget idéz elő a fogyasztó kárára.
- (2) bekezdés: Egy szerződési feltétel minden olyan esetben egyedileg meg nem tárgyalt feltételnek tekintendő, ha azt már előzetesen megfogalmazták, és ezért a fogyasztó nem tudta annak tartalmát befolyásolni, különösen az előzetesen kidolgozott szabványszerződések esetében.

Az a tény, hogy egy feltétel bizonyos elemeit vagy egy kiragadott feltételt egyedileg megtárgyaltak, nem zárja ki ennek a cikknek az alkalmazhatóságát a szerződés többi részére, ha a szerződés átfogó megítélése arra enged következtetni, hogy a szerződés mégiscsak egy előre kidolgozott szabványszerződés.

Olyan esetekben, amikor egy eladó vagy szolgáltató arra hivatkozik, hogy egy szabványfeltételt egyedileg megtárgyaltak, ennek bizonyítása az eladót vagy szolgáltatót terheli.

A 93/13/EGK irányelv 4. cikkének (1) bekezdése: A 7. cikk sérelme nélkül, egy szerződési feltétel tisztességtelen jellegét azon áruk vagy szolgáltatások természetének a figyelembevételével kell megítélni, amelyekre vonatkozóan a szerződést kötötték, és hivatkozással a szerződés megkötésének időpontjában az akkor fennálló összes körülményre, amely a szerződés megkötését kísérte, valamint a szerződés minden egyéb feltételére vagy egy olyan másik szerződés feltételeire, amelytől e szerződés függ. [Helyesen: A 7. cikk sérelme nélkül valamely szerződési feltétel tisztességtelen voltát a szerződés tárgyát képező áruk vagy szolgáltatások természetének figyelembevételével kell megítélni, tekintettel – a szerződéskötés időpontjára vonatkoztatva – a szerződéskötést kísérő valamennyi körülményre, valamint e szerződés vagy más olyan szerződés összes többi feltételére, amelytől e szerződés függ.]

A 93/13/EGK irányelv 5. cikke: Olyan szerződések esetében, amelyekben a fogyasztónak ajánlott valamennyi feltétel vagy a feltételek némelyike írásban szerepel, ezeknek a feltételeknek világosnak [helyesen: feltételeknek mindig világosnak] és érthetőnek kell lenniük. Ha egy feltétel értelme kétséges, akkor a fogyasztó számára legkedvezőbb értelmezés az irányadó. Ez az értelmezési szabály nem alkalmazandó a 7. cikk (2) bekezdésében említett eljárások vonatkozásában.

III. A nemzeti bíróság jogi aggályai és azok relevanciája a jogi kérdés eldöntése szempontjából

A. A Bíróság ítéletének jelentősége az alapügy szempontjából

- 12 A Sąd Rejonowy dla Krakowa – Podgórze w Krakowie (krakkói Podgórze w Krakowie-i kerületi bíróság, Lengyelország) előzetes döntéshozatal céljából két kérdést terjesztett a Bíróság elé (C-678/22. sz. ügy), amelyek közül az első a jelen ügyben feltett kérdéshez kapcsolódik. A Bíróság 2023. december 5-i végzésével azonban az ügyet a Bíróság eljárási szabályzatának 100. cikke alapján törölte a Bíróság nyilvántartásából, mivel a 2023. november 20-i végzésével a Sąd Rejonowy dla Krakowa – Podgórze w Krakowie (krakkói Podgórze w Krakowie-i kerületi bíróság) az alapeljárás megszüntetéséről tájékoztatta a Bíróságot.
- 13 A Bíróság elé terjesztett kérdés lényegében arra vonatkozik, hogy mit foglal magában a hitelező által nyújtott kölcsön összege, tartalmazhatja-e a szerződésben felszámított kamatokat. A jelen ügy körülményei között az alperesnek nyújtott kölcsön két lényeges elemet tartalmazott: a szigorú értelemben vett kölcsönt (27 155,04 PLN) és a kölcsön nyújtásának hitelezett költségeit (jutalék, biztosítási díjak stb.; 11 631,31 PLN). A teljes összeg 38 786,35 PLN-t tett ki, amely után összességében számítottak fel kamatot, amely a szerződés teljes időtartamát figyelembe vevő tőkésítés után 10 783,99 PLN volt.
- 14 Ellentétben azzal, amit a felperes a felek közötti szerződésre való hivatkozással állított, annak elfogadása, hogy a kamatokat kizárólag a szűk értelemben vett tőke után lehetett felszámítani, jelentős hatással van az eljárás során benyújtott követelésének értékelésére: a felperes olyan követelést érvényesít, amely a folyósított kölcsön költségeit magában foglaló összeg utáni kamatokra is kiterjed, míg a szerződésben kikötött kamatokat csak 27 155,04 PLN összeg után lehet felszámítani.

B. Az ítélet alapjául szolgáló rendelkezésekkel kapcsolatos értelmezési kétségek

- 15 Az ismertetett körülményekre tekintettel kétségek merülnek fel a 2008/48/EK irányelv 3. cikke j) pontjának értelmezését illetően, amelyből az következik, hogy a hitelkamatláb a rögzített vagy változó százaléku, a lehívott hitel összegére éves szinten alkalmazott kamatláb. Ugyanilyen szabályokat illesztettek be a lengyel jogrendszerbe a fogyasztói hitelről szóló törvény rendelkezései közé: a jogalkotó az 5. cikkbe azt a szabályt foglalta bele, hogy a hitelkamatláb rögzített vagy változó százalékban kifejezett, a hitelszerződés alapján lehívott összegre éves szinten alkalmazott kamatláb.
- 16 A bíróságnak többek között a lengyel ítélkezési gyakorlatban tapasztalható eltérésekre tekintettel azzal a kérdéssel kapcsolatban merülnek fel kétségei, hogy – a 2008/48/EK irányelv célkitűzéseire tekintettel – elfogadhatatlan-e az a gyakorlat, amely szerint a fogyasztói hitelmegállapodásokba olyan feltételeket

illesztenek, amelyek előírják, hogy a fogyasztónak nemcsak a kölcsön fogyasztó részére ténylegesen kifizetett összege, hanem a kölcsönnek a szolgáltató (a hitelező) által hitelezett nem kamatjellegű költségei után is felszámított üzleti kamatot kell fizetnie.

- 17 A lengyel ítélkezési gyakorlatban több éve vita folyik arról, hogy a tőkeösszeg hitelezett költségek fedezésére szánt része után lehet-e kamatot felszámítani. Számos ítélet szól az ilyen ügylet elfogadhatósága mellett (például: a Sąd Okręgowy w Poznaniu [poznańi regionális bíróság, Lengyelország] 2022. május 27-i ítélete, XIV C 210/22, LEX 3440970. sz.; a Sąd Rejonowy dla m.st. [varsói kerületi bíróság, Lengyelország] 2022. június 27-i ítélete, I C 284/22, LEX 3501043. sz.; a Sąd Okręgowy w Gliwicach [gliwicei regionális bíróság, Lengyelország] 2022. október 25-i ítélete, I C 257/22, LEX 3550333. sz.; a Sąd Rejonowy dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie [varsói Warszawa-Mokotowa-i kerületi bíróság, Lengyelország] 2022. december 27-i ítélete, II C 3085/22, LEX 3505069. sz.; a Sąd Rejonowy w Ciechanowie [ciechanówi kerületi bíróság, Lengyelország] 2023. január 25-i ítélete, I C 185/22, LEX 3504213. sz.; a Sąd Okręgowy w Warszawie [varsói regionális bíróság, Lengyelország] 2023. március 31-i ítélete, V Ca 3217/22, LEX 3553822. sz.), míg számos ítélet megkérdőjelezte a kamatszámításnak ezt a módját (például: a Sąd Rejonowy w Bartoszycach [bartoszycei kerületi bíróság, Lengyelország] 2021. április 11-i ítélete, I C 983/20, LEX 3280686. sz.; a Sąd Okręgowy w Toruniu [toruńi regionális bíróság, Lengyelország] 2022. május 25-i ítélete, VIII Ca 169/22, LEX 3369969. sz.; a Sąd Rejonowy w Słupcy [słupcai kerületi bíróság, Lengyelország] 2022. június 27-i ítélete, I C 146/22, LEX 3561755. sz.; a Sąd Rejonowy w Gdyni [gdyniai kerületi bíróság, Lengyelország] 2022. július 6-i ítélete, II C 64/2022, LEX 3580501. sz.; a Sąd Okręgowy w Sieradzu [sieradzi regionális bíróság, Lengyelország] 2023. január 11-i ítélete, I Ca 478/22, LEX 3550701. sz.; a Sąd Okręgowy w Kielcach [kielcei regionális bíróság, Lengyelország] 2023. február 1-jei ítélete, II Ca 1858/22, LEX 3511122. sz.; a Sąd Okręgowy w Sieradzu [sieradzi regionális bíróság] 2023. február 3-i ítélete, I Ca 601/22, LEX 3550176. sz.). A Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság, Lengyelország) a felülvizsgálati kérelem elfogadhatónak minősítését elutasító egyik határozatában közvetve elismerte, hogy a tőkeösszeg hitelezett jutalék fedezésére szánt része után kamat számítható fel (lásd: SN [legfelsőbb bíróság] 2023. június 15-i végzése, I CSK 4175/22, LEX 3569756. sz., a hivatkozott ítélkezési gyakorlat: T. Czech Kredyt konsumencki. Komentarz, wyd. III, Varsó 2023).
- 18 A 2008/48/EK irányelv 10. cikke (2) bekezdése ezen irányelv 3. cikkének j) pontjával összefüggésben értelmezett f) pontjának tartalmát és a szerződéskötési szabadság polgári jogi általános elvét alapul véve, a hivatkozott rendelkezések kifejezetten nem állnak útjában annak, hogy a szerződéses jogviszonyt úgy alakítsák ki, hogy a kölcsön azon nem kamatjellegű költségei után is üzleti kamatot számítsanak fel, amelyeket az adós a kölcsön törlesztésekor fizet ki, és amelyeket a hitelező a kölcsön nyújtásának szakaszában meghitelez. Ha ugyanis az adós (fogyasztó) – akár hallgatólagosan, a hitelező (szolgáltató) által megfogalmazott szerződés megkötésével – beleegyezik az ilyen megoldásba, és a

2008/48/EK irányelv és a fogyasztói hitelről szóló lengyel törvény rendelkezéseinek szövege ezt kifejezetten nem tiltja, akkor az ilyen szerződési feltételt úgy kell tekinteni, hogy azt jogszabály nem tiltja.

- 19 A lengyel jogirodalom e tekintetben arra az álláspontra helyezkedett, hogy a fogyasztói hitelről szóló törvény rendelkezései szerint nincs alapja annak, hogy a kamatnak a kölcsön után felszámítására vonatkozóan eltérő szabályokat lehessen elfogadni, különösen a kölcsön folyósításának céljától függően (Gil, J., Szlaszyński, M., Problematyka odsetek od kredytowanych kosztów bankowego kredyt konsumenckiego. Monitor Prawa Bankowego, 2022., 6. sz., 59–74. o., LEX).
- 20 A rendelkezés teleologikus értelmezése alapján azonban más következtetésre is lehet jutni. Úgy tűnik ugyanis, hogy a méltányosság szempontjai annak megállapítása mellett szólnak, hogy az ügyleti kamat csak amiatt jár a hitelezőnek, hogy a kölcsön tőkéjét az adós rendelkezésére bocsátja, és nem a kölcsön nem kamatjellegű költségei, különösen a jutalék után, amely pedig természeténél fogva a hitelező számára a kölcsön nyújtásáért járó kiegészítő díjazást jelenti. Úgy tűnik, ezt az értelmezést a Bíróságnak a C-377/14. sz. ügyben (ECLI:EU:C:2016:283) hozott ítélete indokolásának 81–91. pontjában foglalt megállapításai is alátámaszthatják.
- 21 Az említett értelmezési módszer alkalmazásával tehát azt a következtetést kell levonni, hogy az ügyleti kamat csak amiatt jár a hitelezőnek, hogy a tőkeösszeget az adós rendelkezésére bocsátja, és nem a kölcsön nem kamatjellegű költségei, különösen a jutalék után, amely természeténél fogva a hitelező számára a kölcsön nyújtásáért járó kiegészítő díjazást jelenti, illetve a harmadik személy részére fizetett biztosítási díjak után.
- 22 A fenti okokból a kérdést előterjesztő regionális bíróság előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel fordult a Bírósághoz.

[omissis]